
HS - Ulkomaat - 6.6.1997 - 250 merkkiä - -1. painos

Opiskelijat maksavat viime talven mielenosoitusten hintaa Serbiassa Eräntyneitä tenttejä suoritettava ennätysajassa, "vapauden tunne" ainoa palkka marsseista

PILVI TORSTI Hurmahlenkinen karnevaalitunnelma täytti Belgradin kadut miltei neljä kuukautta vuodenvaihteen molemmin puolin.

Joukkomielenosoitukset saivat alkunsa opiskelijamarsseista, joiden hallituksenvastaiseen sanomaan lähes kaikki kansankerrokset lopulta yhtyivät.

Opiskelijat olivat päätoimisia protestoijia yli kolme kuukautta. Tuona aikana vain taloustieteilijät jatkoivat kommunististen talousmallien opettelemista, muut tiedekunnat antoivat kansakunnan toivoille "mielenosoitusvapaata". Henkinen

muutos Maaliskuun jälkeen opiskelijat ovat saaneet tuntea protestinsa hinnan nahoissaan. Heidän on korvattava katumarsseissa kuluttamansa aika, mikä tarkoittaa epäinhimillistä opintomäärää muutamassa kuukaudessa.

"Normaalisti minulla on viisi koejaksoa vuoden aikana. Nyt olen tehnyt kolme kahdessa kuukaudessa. Käytännössä juoksen tentistä toiseen kuin hullu enkä ehdi opiskella oikein mitään. Lisäksi kukaan ei tiedä, miten paljon suorituksia meiltä vaaditaan vuoden läpäisemiseksi", kuvailee opiskelijoiden nykyarkipäivää kolmannen vuosikurssin oikeustieteilijä Jelena Sevo puhelimesta Belgradista.

Mielenosoitusten tuloksena opiskelijat saivat läpi oman vaatimuksensa yliopiston rehtorin erosta.

Mitään oikeita muutoksia yliopistossa ei kuitenkaan ole tapahtunut. Sevon mukaan suurin syy tähän on hallituksen tiukka kontrolli hallinnossa.

Vihamielisyyttä hallitusta vastaan on lisännyt uutinen lukukausimaksujen kolminkertaistumisesta. Presidentti Milosevic vaatii vuodesta noin 6000 markkaa.

Poliittisesti mielenosoitusten tulokset jäivät laihoiksi. Opposition lupauksissa piillyt muutosvoima vesittyi johtajien keskinäiseen valtataisteluun. Maan talous on edelleen syöksykierteessä ja palkat ja eläkkeet maksetaan useita kuukausia myöhässä, jos lainkaan. Elintaso on pysynyt alhaisena.

Jelena Sevon mielestä kuukausien marssin jäljet eivät kuitenkaan ole täysin huuhtoutuneet lunastamattomien lupauksen mukana.

"Protestin jälkeen tunnemme olevamme vapaampia. Käytännön tasolla mikään ei ole muuttunut, mutta perusfiilis on jotenkin positiivinen ja voimakas", Sevo kertoo.

Kiinnostava muutos on nuoren sukupolven arvonnousu poliitikoiden silmissä.

"Puolueet kokevat olevansa riippuvaisia meistä. Yleinen mielipide on, että opiskelijat olivat mielenosoitusten vahvin yhtenäinen voima. Nyt puolueet ajattelevat, että saadakseen todellista valtaa, ne tarvitsevat meidän tukemme.

Vanha klishee on, että nuorissa on muutosvoimaa, ja poliitikot pyrkivät vain hyötymään siitä", Sevo sanoo. Lakkoilu ja

mielenosoitukset arkea Serbian hallituksen talon ympäristö on edelleen suosittu kokoontumispaikka Belgradissa. Maaliskuuhun saakka jatkuneissa opiskelija- ja oppositiomielenosoituksissa hallintopyhäkön edustalla möykättiin yli sata päivää peräkkäin. Nyt aamukokouksia paikalla pitävät lääkärit, sairaanhoitajat ja sosiaalityöntekijät.

Terveys- ja sosiaalisektorin työntekijät ovat lakkoilleet toukokuun 12. päivästä alkaen. Monen muun ammattiryhmän ohella he ovat olleet vailla palkkasaataviaan tai palkat on maksettu vain osittain ja milloin sattuu.

Hallitus on taipunut neuvotteluissa lakkoilijoiden kanssa luvaten maksaa huhtikuun palkat ensi viikon loppuun mennessä.

Hallituksen talon edustalle tiistaina kokoontuneet noin 1500 lääkäriä, sairaanhoitajaa ja sosiaalityöntekijää kuitenkin tukkivat liikenteen ja julistivat jatkavansa päivittäisiä kokoontumisiaan niin kauan kunnes rahaa todella tulee.

Jelena Sevo kertoo huomanneensa lakon, koska ei päässyt silmälääkəriin.

"Protestointi on niin tavallista, ettei siihen juuri kiinnitä huomiota. Esimerkiksi opettajat lakkoilevat muutaman päivän vähintään kerran kuussa, jotta saavat palkkansa", hän toteaa hymähtäen.

VESA OJA / HS